

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 778

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marți, 29 august 2023

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 241 din 27 aprilie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative	2–6
Decizia nr. din 354 din 27 iunie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie	7–13
DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI	
361. — Decizie privind desemnarea domnului Alexandru Mihai Ghigiu, șef al Cancelariei Prim-Ministrului, cu rang de ministru, în calitate de coordonator național în domeniul proprietății intelectuale	14
362. — Decizie privind numirea domnului Marius Andrei Niță în funcția de comisar general adjunct, cu rang de subsecretar de stat, al Gărzii Naționale de Mediu	14
363. — Decizie privind constatarea încetării de drept a raportului de serviciu al domnului Cezar-Manole Armeanu, inspector guvernamental în cadrul Secretariatului General al Guvernului	15
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
3.108. — Ordin al ministrului culturii privind declararea parțială a corpurilor C2, C3, C4, C6, C7 ale monumentului istoric având codul LMI DB-II-m-A-17249 cu denumirea Casa Nicolae Brătescu, Calea Domnească nr. 210, municipiul Târgoviște, județul Dâmbovița	15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 241**

din 27 aprilie 2023

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scântei	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantei Ministerului Public, procuror Nicoleta-Ecaterina Eucarie.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (4) lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, excepție ridicată de Molnar Arpad-Jozsef și de Molnar Botond-Tibor în Dosarul nr. 3.509/105/2015 al Tribunalului Prahova — Secția penală. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 208D/2020.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 2.055D/2020 și nr. 2.128D/2021, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013, excepție ridicată de Victor Matei în Dosarul nr. 720/2/2019/a1 al Curții de Apel București — Secția I penală și de George Liviu Tatu și Florentina Tatu în Dosarul nr. 84/98/2021/a1 al Tribunalului Ialomița — Secția penală — Judecătorul de cameră preliminară.

4. La apelul nominal răspunde, pentru autorii excepției, domnul avocat Dan Lupașcu, având împuternicire avocațială depusă la dosare. Lipsesc celelalte părți. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentanta Ministerului Public și avocatul prezent sunt de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, având în vedere obiectul cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 2.055D/2020 și nr. 2.128D/2021 la Dosarul nr. 208D/2020, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul avocatului prezent, care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate. Arată că sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate, inclusiv legătura cu soluționarea cauzei, dispozițiile criticate, deși sunt abrogate, continuând să își producă efecte în cauzele în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. Prin actul normativ criticat a fost instituită o nouă categorie de participanți la procesul penal, și anume inspectorii antifraudă, detașați în cadrul parchetelor, abilitați să efectueze constatări tehnico-științifice, investigații financiare și

alte verificări. Aceștia au fost încadrați ca specialiști, detașați la parchete. Susține că statutul special al acestora îi plasa pe aceștia în situația de incompatibilitate, în condițiile în care, prin Decizia nr. 87 din 13 februarie 2019, Curtea Constituțională a statuat că standardele de neutralitate și independență specifice experților judiciari se aplică și în cazul specialiștilor. Or, acești specialiști erau angajați la Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) — Direcția antifraudă și, deși erau detașați la parchete, statutul acestora era cel de funcționari publici, deci se aflau în stare de incompatibilitate. Aceasta cu atât mai mult cu cât angajatorul avea calitatea de persoană vătămată/parte civilă în dosarele în care acești specialiști întocmeau rapoarte tehnico-științifice. Susține că, prin reglementarea criticată, se aducea atingere și principiului egalității de arme în condițiile în care raportul tehnico-științific era mijloc de probă, iar instanțele judecătorești nu admiteau efectuarea de expertize. Prin activitățile desfășurate, inspectorii antifraudă efectuau acte de urmărire penală în afara cadrului prevăzut de Codul de procedură penală, aducând atingere dreptului la viață privată. Prin dispozițiile criticate s-a instituit o nouă categorie de organe de urmărire penală cu atribuții de cercetare penală. În acest context s-au semnat un protocol între Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și ANAF, precum și o metodologie de lucru, fiind întocmită planuri de acțiune. Acestea reprezintă o situație similară celei care a constituit obiectul Deciziei nr. 26 din 16 ianuarie 2019, prin care Curtea Constituțională a constatat existența unui conflict juridic de natură constituțională. În concluzie, solicită schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale în materie și admiterea excepției de neconstituționalitate.

7. Reprezentanta Ministerului Public, făcând referire la jurisprudența Curții Constituționale în materie, pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Apreciază că dispozițiile criticate întrunesc exigențele impuse de dreptul la un proces echitabil și de principiul egalității armelor. Partea interesată are dreptul să ia cunoștință despre conținutul raportului de constatare tehnico-științifică, acesta fiind mijloc de probă, putând formula obiecțiuni. Judecătorul independent și inamovibil, când pronunță o soluție, evaluează întregul material probator prin coroborarea acestor rapoarte cu celelalte mijloace de probă. Specialiștii antifraudă își desfășoară activitatea sub controlul magistratului independent și imparțial care supraveghează activitatea acestora în cadrul etapei urmăririi penale. Prevederile art. 61 alin. (1) din Constituție oferă o marjă de apreciere legiuitorului să stabilească în mod expres domeniile de competență ale specialiștilor ce urmează să își desfășoare activitatea în cadrul organelor judiciare, condițiile de numire și statutul acestora.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

8. Prin Încheierea din 16 ianuarie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 3.509/105/2015, **Tribunalul Prahova — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de**

neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (4) lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, excepție ridicată de Molnar Arpad-Jozsef și de Molnar Botond-Tibor cu ocazia soluționării unei cauze penale în care cuantumul prejudiciului a fost stabilit prin procese-verbale întocmite de inspectorii antifraudă detașați pe posturi de specialiști în cadrul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism — Serviciul Teritorial Ploiești.

9. Prin Încheierea (de cameră preliminară) din 6 august 2020, pronunțată în Dosarul nr. 720/2/2019/a1, **Curtea de Apel București – Secția I penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013**, excepție ridicată de Victor Matei cu ocazia soluționării procedurii de cameră preliminară, etapă procesuală în care s-a invocat nulitatea absolută a raportului de constatare tehnico-științifică întocmit în cauză.

10. Prin Încheierea din 16 iunie 2021, pronunțată în Dosarul nr. 84/98/2021/a1, **Tribunalul Ialomița — Secția penală — Judecătorul de cameră preliminară a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013**, excepție ridicată de George Liviu Tatu și Florentina Tatu cu ocazia soluționării procedurii de cameră preliminară, etapă procesuală în care s-a invocat nulitatea absolută a raportului de constatare tehnico-științifică întocmit în cauză.

11. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorii acesteia invocă Decizia nr. 72 din 29 ianuarie 2019 și detaliază diverse aspecte pe care le consideră neconstituționale din Protocolul încheiat între Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și ANAF. Invocând jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, susțin că dispozițiile criticate sunt lipsite de claritate și previzibilitate, contravenind prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție. Arată că procesele-verbale încheiate potrivit acestor dispoziții sunt veritabile mijloace de probă, putând fi folosite în cadrul procesului penal. Utilizarea de către legiuitor a sintagmei „oricărui alte verificări” determină investirea specialiștilor detașați în cadrul parchetelor cu efectuarea actelor de cercetare penală, procesele-verbale întocmite fiind folosite ca mijloace de probă în acuzare. Apreciază că prin aceste dispoziții pot fi eludate prevederile art. 172 alin. (9), (10) și (12) din Codul de procedură penală, nemaitrebuind să fie demonstrate criteriile referitoare la existența pericolului de dispariție a unor mijloace de probă, de schimbare a unor situații de fapt, ori la necesitatea lămuririi urgente a unor fapte sau împrejurări ale cauzei.

12. Sunt încălcate prevederile art. 21 alin. (3) din Legea fundamentală, în condițiile în care inculpatul nu participă la întocmirea procesului-verbal, document care contribuie în mod determinant la formularea acuzației în materie penală și la trimiterea în judecată. Astfel, pe lângă încălcarea principiului egalității de arme, este încălcat și principiul contradictorialității, în condițiile în care concluziile expertului nu sunt comunicate inculpatului pentru a le putea pune în discuție. Posibilitatea conferită ulterior, însă în mod indirect, de a discuta raportul de expertiză, prin intermediul depunerii unor memorii, nu poate fi considerată un echivalent valabil al dreptului de a participa efectiv la efectuarea expertizei. Se ajunge astfel la o inegalitate de arme și la avantajarea părții civile, cu atât mai mult cu cât detașarea inspectorilor antifraudă se face prin ordin comun al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și al președintelui ANAF.

13. Prin calitatea deținută de inspectorii antifraudă din cadrul Direcției de combatere a fraudei, structură a Direcției generale antifraudă fiscală, înființată la rândul său în cadrul ANAF, aceștia au calitatea de prepuși ai unui organ de specialitate organizat în subordinea Ministerului Finanțelor Publice, componentă a puterii executive, care la rândul său reprezintă statul în fața instanțelor.

14. Raportul de prepușenie dintre Direcția de combatere a fraudei din cadrul ANAF și inspectorii antifraudă detașați, potrivit art. 3 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013, în cadrul parchetelor pe posturi de specialiști rezultă din modalitatea de numire, eliberare din funcție, dar și din modalitatea de funcționare a acestor inspectorii antifraudă, aceasta fiind supusă principiului subordonării ierarhice. Mai mult, chiar delegarea acestor inspectorii antifraudă în cadrul parchetelor se face prin ordin comun al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și al președintelui ANAF, aceasta determinând dependența carierei acestor funcționari publici de decizia conducătorului lor ierarhic din cadrul ANAF.

15. Apreciază că sunt incidente cele statuate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în sensul că încălcarea dreptului la un proces echitabil în situația în care au fost solicitați să analizeze și să evalueze aspecte de specialitate ale unei cauze angajații unei autorități administrative implicate în cauză, aceștia neprezentând garanții de independență și neutralitate, tocmai pe fondul raporturilor de muncă cu această autoritate.

16. Arătând că lipsa imparțialității se constată, după caz, fie pe baza unor criterii obiective, fie în contextul unor criterii subiective, apreciază că este evident că însăși construcția legislativă regăsită în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 determină *a priori* incompatibilitatea specialistului antifraudă în toate situațiile în care acesta este solicitat de către procuror să-și dea concursul la înfăptuirea procedurii probatorii al constatării tehnico-științifice în cauzele în care statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice ori ANAF, participă în calitate de parte civilă, stare de incompatibilitate care nu poate fi evitată în niciun mod.

17. În acest context, apreciază că inspectorii antifraudă sunt dublu subordonați, pe de o parte, față de procurorul sub îndrumarea căruia își desfășoară activitatea, iar, pe de altă parte, față de angajatorul originar — ANAF — entitate care se constituie parte civilă în cauzele penale. Atribuțiile specifice urmăririi penale sunt exercitate de către Ministerul Public, componentă a autorității judecătorești, așa cum rezultă din prevederile art. 131 alin. (2) din Constituție. Or, realizarea unor procedee probatorii de către alte organe, mai ales dacă atitudinea reprezentanților acestora este una vădit subiectivă și părtinitoare față de părțile cauzei, reprezintă o veritabilă încălcare a dreptului la apărare. Invocă Decizia nr. 633 din 12 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1020 din 29 noiembrie 2018.

18. În ceea ce privește încălcarea prevederilor art. 24 alin. (1) din Constituție, susține că aceasta rezultă din modalitatea în care au fost trasate sarcinile specialiștilor ANAF în prezenta cauză de către procurorul de caz, materializate în obiectivele „formulate de acesta, precum și din răspunsurile cuprinse în cadrul proceselor verbale”. Administrarea exclusivă a probelor în acuzare este contrară atât legii procesual penale [art. 5 alin. (2) din Codul de procedură penală], cât și Constituției [art. 24 alin. (1)], mai ales în modalitatea unor procese-verbale încheiate de angajații părții civile, reprezentând și o limitare a mijloacelor de probă ce pot fi invocate de apărare în cursul urmăririi penale, fază definitorie pentru situația procesuală ulterioară a inculpaților.

19. Susțin că nu se poate înțelege care sunt acele infracțiuni „economico-financiare” în legătură cu care inspectorii antifraudă acordă suport tehnic procurorului. De asemenea, noțiunea de

„investigații financiare” nu cunoaște o consacrare normativă, ca procedeu probatoriu în procesul penal, de asemenea, nefiind identificabil în Codul de procedură penală ori în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 care este mijlocul de probă ce poate fi obținut prin efectuarea acestor „investigații financiare”.

20. Or, obținerea unui mijloc de probă nenumit de dispozițiile art. 97 din Codul de procedură penală, de către un subiect procesual auxiliar a cărui activitate este circumscrisă doar acordării de „suport tehnic de specialitate procurorului în efectuarea urmăririi penale în cauze având ca obiect infracțiuni economico-financiare”, prin intermediul unui procedeu probatoriu nereglementat prin lege, imprimă dispozițiilor criticate un caracter absolut impredictibil. Ca atare, recunoașterea posibilității ca un funcționar public, angajat al părții civile, să obțină date privind tranzacțiile financiare ale unei persoane, pe care să le și investigheze și să le reflecte în actele întocmite de către acesta, reprezintă în mod evident un caz în care inspectorii antifraudă se substituie organelor judiciare.

21. Susțin că aceleași motive de neconstituționalitate se ridică și în ceea ce privește dreptul inspectorilor antifraudă de a efectua „orice alte verificări în materie fiscală”, conținutul acestuia nefiind reglementat prin dispozițiile Codului de procedură penală ori prin alte legi speciale.

22. Având în vedere cele susținute, autorii excepției apreciază că este evidentă neconstituționalitatea dispozițiilor criticate prin raportare la art. 131 din Constituție, care atribuie în cadrul autorității judiciare, în mod exclusiv, Ministerului Public atribuțiile necesare exercitării atribuțiilor de urmărire penală. În contradicție cu această arhitectură a organelor judiciare, dispozițiile criticate creează o nouă categorie de organe de urmărire penală, cu atribuții efective de cercetare penală. Susțin că investigațiile financiare și verificările fiscale presupun activități de strângere de date sau informații cu acest specific, ceea ce echivalează cu adevărate acte de cercetare penală, transformând inspectorii antifraudă în adevărați înfăptuitori ai activității de urmărire penală. Or, a recunoaște atribuții de cercetare penală altor organe decât celor ale poliției judiciare încalcă prevederile art. 131 din Constituție, nefiind asigurate garantarea drepturilor cetățenilor în cadrul unui stat de drept și respectarea supremației legilor.

23. În continuare, fac referire la Protocolul încheiat în anul 2013 între Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și ANAF, prin care părțile s-au angajat să coopereze „în scopul prevenirii și combaterii evaziunii fiscale, a fraudelor fiscale și vamale”, scop în realizarea căruia a fost întocmită de către părți și o metodologie de lucru. Această modalitate de „cooperare” între Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și ANAF adaugă la lege și deturneză activitatea organului de urmărire penală spre o componentă a unei „echipe” constituite cu funcționari publici fără atribuții judiciare. Apreciază că dispozițiile criticate au pus bazele unei interferențe nepermise între activitatea Ministerului Public și cea a unor organe fără atribuții judiciare recunoscute.

24. **Tribunalul Prahova — Secția penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Susține că dispozițiile ce reglementează posibilitatea organului de urmărire penală de a cere concursul unor specialiști atunci când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă, de schimbare a unor situații de fapt sau este necesară lămurirea urgentă a unor fapte ori împrejurări ale cauzei nu sunt de natură să aducă atingere dreptului la apărare al părților, care au posibilitatea de a formula cereri atât în fața procurorului, cât și în fața instanțelor judecătorești, de a administra orice probe în apărarea lor și de a exercita căile de atac prevăzute de lege. În plus, judecata se desfășoară de către o instanță independentă și imparțială, în condiții de publicitate, oralitate și contradictorialitate, iar

judecătorul își fundamentează soluția pe întregul probatoriu administrat în cauză, evaluând și coroborând probele care nu au o valoare dinainte stabilită, la pronunțarea unei hotărâri neraportându-se exclusiv la constatările tehnico-științifice ori procesele-verbale întocmite de specialiștii prevăzuți de textele de lege criticate.

25. **Curtea de Apel București — Secția I penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 legiuitorul delegat a înțeles să introducă în construcția procesuală penală o nouă categorie de participanți procesuali, înființând în cadrul Direcției generale antifraudă fiscală o direcție de combatere a fraudelor „care acordă suport tehnic de specialitate procurorului în efectuarea urmăririi penale în cauzele având ca obiect infracțiuni economico-financiare”, scop în realizarea căruia „inspectorii antifraudă din cadrul acestei direcții sunt detașați în cadrul parchetelor, în condițiile legii, pe posturi de specialiști”. Atribuțiile conferite acestei categorii de subiecți procesuali sunt reglementate în art. 3 alin. (4) din actul normativ anterior menționat. Critica vizând neîndeplinirea standardelor de imparțialitate a specialistului desemnat de parchet să efectueze constatarea nu poate fi reținută, folosirea unor specialiști de către parchet pentru efectuarea unor constatări sau expertize de specialitate este legală și se impune în cazuri în care se reclamă cunoștințe de specialitate. Specialiștii efectiv folosiți sunt numiți în condiții de legalitate, nefiind admisibil ca Ministerul Public, care reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor, să nu respecte aceste dispoziții. Rezultă, *ope legis*, că inspectorilor antifraudă detașați în cadrul unităților de parchet li s-a conferit atribuția întocmirii rapoartelor de constatare reglementate de art. 172 alin. (9) și (10) din Codul de procedură penală, precum și cea a efectuării de investigații financiare și verificări în materie fiscală, procedee probatorii nereglementate de lege și care echivalează cu acte de cercetare penală.

26. **Tribunalul Ialomița — Judecătorul de cameră preliminară** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că dispozițiile criticate întrunesc exigențele impuse de un proces echitabil, inclusiv principiul egalității armelor. Partea interesată are dreptul să ia cunoștință de raportul tehnico-științific ca mijloc de probă, poate formula obiecțiuni și poate solicita efectuarea unei expertize. În cursul judecății, judecătorul verifică și evaluează întreg materialul probator și își fundamentează soluția nu doar pe raportul de constatare întocmit de experții antifraudă, acesta fiind întotdeauna analizat prin coroborare cu celelalte probe. Faptul că acești specialiști își desfășoară activitatea sub controlul procurorului nu înseamnă că sunt lipsiți de imparțialitate, mai ales că magistratul care supraveghează activitatea de urmărire penală prezintă această garanție de imparțialitate și independență. Astfel, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât reglementările procesuale penale oferă suficiente garanții și remedii procesuale pentru a asigura caracterul echitabil al procesului aflat în derulare, inclusiv în legătură cu administrarea mijlocului de probă contestat.

27. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

28. **Guvernul**, exprimându-și punctul de vedere în Dosarul nr. 2.055D/2020, reia cele reținute în Decizia nr. 835 din 14 decembrie 2017, solicitând respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. De asemenea, apreciază că dispozițiile criticate sunt în acord și cu prevederile art. 131 din Constituție, având în vedere că activitatea desfășurată de către

inspectorii antifraudă nu lezează în niciun fel activitatea judiciară a Ministerului Public de a reprezenta interesele generale ale societății și a apăra ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor, rolul acestora fiind de a emite opinii în calitatea lor de specialiști în domeniul economico-financiar. În final, apreciază că Decizia Curții Constituționale nr. 87 din 13 februarie 2019, invocată de către autorul excepției, nu este aplicabilă cauzei actuale, considerentele acesteia vizând dispozițiile art. 174 alin. (1) din Codul de procedură penală, care nu prevăd aplicarea cazurilor de incompatibilitate prevăzute de art. 64 din același act normativ și în ceea ce îl privește pe specialistul care funcționează în cadrul organelor judiciare sau din afara acestora și care efectuează constatarea potrivit art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală. Or, autorul excepției reclamă incompatibilitatea din prisma faptului că inspectorii antifraudă sunt angajați ai Ministerului Finanțelor Publice, apreciind în mod nejustificat că exercitarea atribuțiilor legale nu s-ar desfășura în mod corect în cadrul procesului penal.

29. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, susținerile avocatului prezent, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

30. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

31. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 3 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 29 iunie 2013. Alin. (3) și (4) ale art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 au fost abrogate prin art. I pct. 1 din Legea nr. 199/2019 privind unele măsuri referitoare la inspectorii antifraudă din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală — Direcția de combatere a fraudelor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 903 din 8 noiembrie 2019. Cu toate acestea, din actul de sesizare a Curții Constituționale rezultă că în cauză au fost întocmite constatări tehnico-științifice, astfel că, potrivit Deciziei nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, dispozițiile criticate își produc efecte în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. Dispozițiile criticate au următorul conținut:

— Art. 3 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013:

„(3) În cadrul structurii centrale a Direcției generale antifraudă fiscală funcționează pe lângă structurile de prevenire și control Direcția de combatere a fraudelor, care acordă suport tehnic de specialitate procurorului în efectuarea urmăririi penale în cauzele având ca obiect infracțiuni economico-financiare. În acest scop inspectorii antifraudă din cadrul acestei direcții sunt detașați în cadrul parchetelor, în condițiile legii, pe posturi de specialiști.

(4) În exercitarea atribuțiilor de serviciu, inspectorii antifraudă din cadrul Direcției de combatere a fraudelor efectuează, din dispoziția procurorului:

a) constatări tehnico-științifice, care constituie mijloace de probă, în condițiile legii;

b) investigații financiare în vederea indisponibilizării de bunuri;

c) orice alte verificări în materie fiscală dispuse de procuror.”

32. Autorii excepției susțin că textul criticat contravine prevederilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5) potrivit căruia, în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 alin. (3) potrivit căruia părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, art. 24 referitor la dreptul la apărare, art. 26 referitor la viața intimă, familială și privată, art. 53 alin. (2) referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți și art. 131 referitor la rolul Ministerului Public. De asemenea, sunt invocate prevederile art. 6 referitoare la dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

33. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că s-a mai pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor de lege criticate din aceeași perspectivă prin numeroase decizii, de exemplu, prin Decizia nr. 308 din 19 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1072 din 7 noiembrie 2022, Decizia nr. 434 din 24 iunie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 912 din 23 septembrie 2021, Decizia nr. 870 din 16 decembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 614 din 23 iunie 2022, Decizia nr. 623 din 22 septembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 46 din 15 ianuarie 2021, Decizia nr. 292 din 9 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 790 din 28 august 2020, Decizia nr. 112 din 28 februarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 426 din 30 mai 2019, Decizia nr. 860 din 18 decembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 156 din 27 februarie 2019, sau Decizia nr. 835 din 14 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 21 iunie 2018.

34. Cu acele prilejuri, Curtea, observând dispozițiile art. 3 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013, a reținut că dispozițiile art. 172 din Codul de procedură penală prevăd că, în anumite cazuri, organul de urmărire penală poate solicita opinia unor specialiști care funcționează în cadrul organelor judiciare sau în afara acestora. Rapoartele de constatare întocmite de acești specialiști constituie, potrivit art. 97 alin. (2) lit. e) din Codul de procedură penală, un mijloc de probă, în condițiile în care art. 5 alin. (2) din același cod prevede că organele de urmărire penală au obligația de a strânge și de a administra probe atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului sau inculpatului. În plus, judecata se realizează de către o instanță independentă și imparțială, în condiții de publicitate, oralitate și contradictorialitate, iar judecătorul își fundamentează soluția pe întregul probatoriu administrat în cauză, verificând, evaluând și coroborând probele care nu au valoare prestabilită. Totodată, Curtea a reținut că, deși norma procesual penală nu definește sintagma „specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare”, prin actele normative edictate, conform atribuțiilor sale constituționale prevăzute la art. 61 alin. (1) din Constituție și în marja de apreciere prevăzută de acestea (de exemplu, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 244 din 11 aprilie 2002, aprobată cu modificări prin Legea nr. 503/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 523 din 18 iulie 2002, cu modificările și completările ulterioare), legiuitorul a stabilit domeniile de competență ale specialiștilor ce urmează să își desfășoare activitatea în cadrul organelor judiciare, condițiile de numire a acestora și statutul lor, așa încât nu se poate reține încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5). Constatările tehnico-științifice

efectuate de către acești specialiști constituie mijloc de probă, în sensul dispozițiilor art. 172 și următoarele din Codul de procedură penală, iar acest mijloc de probă poate fi contestat de către părțile interesate, atât în cadrul procedurii în camera preliminară, prin invocarea de excepții referitoare la legalitatea și temeinicia actelor de urmărire penală, cât și în etapa judecătii, conform dispozițiilor procesual penale referitoare la administrarea probelor.

35. Curtea a observat că efectuarea unei constatări se poate dispune numai în cursul urmăririi penale, prin ordonanță, de organul de urmărire penală, constatarea având caracter facultativ. De asemenea, Curtea a reținut că, potrivit art. 172 alin. (9) din Codul de procedură penală, constatările tehnico-științifice se dispun când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt ori este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei. Așadar, ceea ce este specific în cazul constatării, ca mijloc de probă, este urgența, consemnarea anumitor elemente — care constituie probe în procesul penal — înainte ca acestea să dispară sau să fie distruse sub acțiunea timpului sau prin acțiunea persoanelor implicate. Prin constatare se stabilește dacă elementele de la locul faptei constituie indicii sau pot conduce la suspiciunea rezonabilă că a fost săvârșită o faptă penală.

36. Astfel, Curtea a constatat că regula este aceea că, atunci când organele judiciare, în cursul urmăririi penale, au nevoie de opinia unui expert pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea unor fapte ori împrejurări ce prezintă importanță pentru aflarea adevărului în cauză, se dispune efectuarea unei expertize, iar nu a unei constatări. Astfel, dispunerea efectuării constatării va fi întotdeauna excepția, aceasta putând fi realizată doar dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 172 alin. (9) din Codul de procedură penală. Așa fiind, Curtea a reținut că dispozițiile art. 3 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 trebuie interpretate și puse în practică prin coroborare cu dispozițiile Codului de procedură penală aplicabile în această materie, astfel încât constatările tehnico-științifice efectuate de către inspectorii antifraudă din cadrul Direcției de combatere a fraudelor pot fi dispuse doar în cazuri excepționale, când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt ori este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei.

40. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Molnar Arpad-Jozsef și de Molnar Botond-Tibor în Dosarul nr. 3.509/105/2015 al Tribunalului Prahova — Secția penală, de Victor Matei în Dosarul nr. 720/2/2019/a1 al Curții de Apel București — Secția I penală și de George Liviu Tatu și Florentina Tatu în Dosarul nr. 84/98/2021/a1 al Tribunalului Ialomița — Secția penală — Judecătorul de cameră preliminară și constată că dispozițiile art. 3 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Prahova — Secția penală, Curții de Apel București — Secția I penală și Tribunalului Ialomița — Secția penală — Judecătorul de cameră preliminară și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 27 aprilie 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marișiu

37. În ceea ce privește critica referitoare la lipsa de imparțialitate a inspectorilor antifraudă, Curtea observă că, de exemplu, prin Decizia nr. 791 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140 din 23 februarie 2017, și Decizia nr. 772 din 28 noiembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 276 din 2 aprilie 2020, a apreciat ca fiind neîntemeiate criticile de neconstituționalitate identice. Astfel, Curtea a reținut, *mutatis mutandis*, considerentele Deciziei nr. 190 din 3 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 385 din 23 mai 2014, prin care a realizat un control de constituționalitate cu privire la prevederile art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție, respingând, ca neîntemeiată, respectiva excepție. Cu prilejul menționat, Curtea a constatat că dispozițiile art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 întrunesc exigențele impuse de un proces echitabil, inclusiv cea referitoare la necesitatea respectării principiului egalității armelor de care părțile pot dispune în cadrul unei proceduri judiciare. Curtea a observat că, în procesul deliberării, judecătorul verifică și evaluează materialul probator și își fundamentează soluția pe întregul probatoriu administrat în cauză, prin coroborarea și aprecierea probelor, iar nu prin raportarea exclusivă la constatările tehnico-științifice întocmite de specialiștii prevăzuți de textele de lege criticate, astfel că informațiile conținute în constatările tehnico-științifice nu pot crea, în mod concret, riscul unui abuz de procedură.

38. Totodată, cu privire la statutul specialiștilor din cadrul Direcției Naționale Anticorupție, Curtea a constatat — prin Decizia nr. 190 din 3 aprilie 2014, citată anterior — că desfășurarea activității acestora sub directă conducere, supraveghere și sub controlul nemijlocit al procurorilor nu echivalează cu lipsa de obiectivitate sau de imparțialitate a acestora. Pe de altă parte, soluția legislativă este firească, de vreme ce procurorul supraveghează întreaga urmărire penală (Decizia nr. 133 din 7 martie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 209 din 12 aprilie 2013, și Decizia nr. 242 din 21 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 415 din 9 iulie 2013).

39. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine modificarea acestei jurisprudențe, atât soluția, cât și considerentele deciziilor anterior analizate își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 354

din 27 iunie 2023

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciocină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Bianca Drăghici	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Eugen Anton.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, excepție ridicată de Societatea de Asigurare-Reasigurare City Insurance — S.A. din București în Dosarul nr. 456/299/2019 al Tribunalului București — Secția a VI-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.544D/2020.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Președintele Curții dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 1.545D/2020—nr. 1.550D/2020, nr. 1.556D/2020, nr. 1.576D/2020—nr. 1.578D/2020, nr. 1.583D/2020, nr. 1.613D/2020, nr. 1.688D/2020—nr. 1.691D/2020, nr. 1.733D/2020—nr. 1.739D/2020, nr. 1.762D/2020—nr. 1.766D/2020, nr. 1.776D/2020, nr. 1.842D/2020, nr. 1.869D/2020—nr. 1.871D/2020, nr. 1.894D/2020—nr. 1.897D/2020, nr. 1.899D/2020, nr. 1.916D/2020, nr. 1.921D/2020—nr. 1.925D/2020, nr. 1.928D/2020, nr. 1.929D/2020, nr. 1.940D/2020—nr. 1.944D/2020, nr. 1.967D/2020, nr. 1.970D/2020—1.978D/2020, nr. 2.133D/2020, nr. 2.134D/2020, nr. 2.137D/2020—nr. 2.141D/2020, nr. 2.327D/2020—nr. 2.330D/2020, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a aceluiași prevederi de lege, excepție ridicată de Societatea de Asigurare-Reasigurare City Insurance — S.A. din București, în dosarele nr. 11.768/299/2019, nr. 18.957/299/2019, nr. 15.754/299/2019, nr. 8.691/299/2019 și nr. 32.090/299/2018 ale Tribunalului București — Secția a VI-a civilă, în dosarele nr. 26.471/325/2019, nr. 35.381/325/2019, nr. 24.518/325/2019*, nr. 27.173/325/2019, nr. 25.333/325/2019, nr. 20.378/325/2019, nr. 21.849/325/2019, nr. 25.630/325/2019, nr. 5.255/325/2019, nr. 33.205/325/2019, nr. 16.393/325/2019, nr. 16.987/325/2019, nr. 21.834/325/2019, nr. 23.399/325/2019, nr. 23.893/325/2019, nr. 26.463/325/2019, nr. 1.584/325/2019, nr. 19.851/325/2019, nr. 21.824/325/2019, nr. 23.392/325/2019, nr. 23.656/325/2019, nr. 21.364/325/2019*, nr. 23.897/325/2019, nr. 19.859/325/2018, nr. 11.466/325/2019, nr. 23.664/325/2019, nr. 33.207/325/2019, nr. 25.636/325/2019, nr. 25.634/325/2019 și nr. 27.301/325/2019 ale Tribunalului Timișoara — Secția a II-a civilă, în dosarele

nr. 5.917/325/2020, nr. 23.660/325/2019, nr. 25.342/325/2019, nr. 4.627/325/2020, nr. 30.550/325/2019, nr. 806/325/2020, nr. 5.784/325/2020, nr. 6.118/325/2020, nr. 10.228/325/2020, nr. 5.915/325/2020, nr. 30.877/325/2019 și nr. 30.881/325/2019 ale Judecătorei Timișoara — Secția I civilă, în dosarele nr. 36.738/325/2019*, nr. 7.528/325/2020, nr. 1.148/325/2020 și nr. 6.733/325/2020 ale Judecătorei Timișoara — Secția a II-a civilă, în Dosarul nr. 9.025/315/2019 al Judecătorei Târgoviște, în dosarele nr. 9.867/299/2020, nr. 11.799/299/2020, nr. 15.855/299/2020, nr. 15.860/299/2020, nr. 10.477/299/2020 și nr. 13.819/299/2020 ale Judecătorei Sectorului 1 București — Secția a II-a civilă, în dosarele nr. 10.088/299/2020, nr. 37.239/299/2019 și nr. 19.601/299/2020, nr. 20.851/299/2020, nr. 11.112/299/2020, nr. 11.838/299/2020, nr. 15.915/299/2020, nr. 16.261/299/2020, nr. 17.856/299/2020 și nr. 19.070/299/2020 ale Judecătorei Sectorului 1 București — Secția I civilă și în Dosarul nr. 23.049/299/2018 al Curții de Apel București — Secția a V-a civilă, precum și de Societatea Euroins România Asigurare-Reasigurare — S.A. din Ilfov în dosarele nr. 13.516/94/2019 și nr. 12.391/94/2019 ale Tribunalului Ilfov — Secția civilă și în Dosarul nr. 21.727/94/2019 al Judecătorei Buftea — Secția civilă.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, având în vedere identitatea de obiect a cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 1.545D/2020—nr. 1.550D/2020, nr. 1.556D/2020, nr. 1.576D/2020—nr. 1.578D/2020, nr. 1.583D/2020, nr. 1.613D/2020, nr. 1.688D/2020—nr. 1.691D/2020, nr. 1.733D/2020—nr. 1.739D/2020, nr. 1.762D/2020—nr. 1.766D/2020, nr. 1.776D/2020, nr. 1.842D/2020, nr. 1.869D/2020—nr. 1.871D/2020, nr. 1.894D/2020—nr. 1.897D/2020, nr. 1.899D/2020, nr. 1.916D/2020, nr. 1.921D/2020—nr. 1.925D/2020, nr. 1.928D/2020, nr. 1.929D/2020, nr. 1.940D/2020—nr. 1.944D/2020, nr. 1.967D/2020, nr. 1.970D/2020—1.978D/2020, nr. 2.133D/2020, nr. 2.134D/2020, nr. 2.137D/2020—nr. 2.141D/2020, nr. 2.327D/2020—nr. 2.330D/2020 la Dosarul nr. 1.544D/2020, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției, având în vedere că dispoziția legală criticată este clară sub aspectul caracterului neechivoc al obiectului reglementării, precisă sub aspectul soluției legislative alese și al limbajului folosit și previzibilă sub aspectul scopului și al consecințelor pe care le antrenează.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

7. Prin încheierile din 28 iulie 2020, 22 septembrie 2020 și 20 octombrie 2020, precum și prin deciziile civile nr. 916 din 16 iunie 2020, nr. 624 din 2 iunie 2020, pronunțate în dosarele nr. 456/299/2019, nr. 11.768/299/2019, nr. 18.957/299/2019, nr. 15.754/299/2019, nr. 8.691/299/2019 și nr. 32.090/299/2018, **Tribunalul București — Secția a VI-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudiciul produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie.**

8. Prin încheierile din 15 și 22 septembrie 2020, 8 iulie 2020, 29 septembrie 2020, 21 septembrie 2019, 12 octombrie 2020, 27 octombrie 2020, precum și prin deciziile nr. 1.068/A, nr. 1.091/A, nr. 1.089/A, nr. 1.055/A din 7 august 2020, nr. 1.266/A din 2 octombrie 2020, nr. 1.568/A din 10 noiembrie 2020, nr. 1.421/A din 20 octombrie 2020 și nr. 1.558/A din 10 noiembrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 26.471/325/2019, nr. 35.381/325/2019, nr. 24.518/325/2019*, nr. 27.173/325/2019, nr. 25.333/325/2019, nr. 20.378/325/2019, nr. 21.849/325/2019, nr. 25.630/325/2019, nr. 5.255/325/2019, nr. 33.205/325/2019, nr. 16.393/325/2019, nr. 16.987/325/2019, nr. 21.834/325/2019, nr. 23.399/325/2019, nr. 23.893/325/2019, nr. 26.463/325/2019, nr. 1.584/325/2019, nr. 19.851/325/2019, nr. 21.824/325/2019, nr. 23.392/325/2019, nr. 23.656/325/2019, nr. 21.364/325/2019*, nr. 23.897/325/2019, nr. 19.859/325/2018, nr. 11.466/325/2019, nr. 23.664/325/2019, nr. 33.207/325/2019, nr. 25.636/325/2019, nr. 25.634/325/2019 și nr. 27.301/325/2019, **Tribunalul Timiș — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.**

9. Prin încheierile din 16 iulie 2020, 16 septembrie 2020, 9 septembrie 2020, încheierile nr. 11.005 și nr. 11.004 din 1 octombrie 2020, încheierile din 21 octombrie 2020, 2 octombrie 2020 și 16 octombrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 5.917/325/2020, nr. 23.660/325/2019, nr. 25.342/325/2019, nr. 4.627/325/2020, nr. 30.550/325/2019, nr. 806/325/2020, nr. 5.784/325/2020, nr. 6.118/325/2020, nr. 10.228/325/2020, nr. 5.915/325/2020, nr. 30.877/325/2019 și nr. 30.881/325/2019, **Judecătoria Timișoara — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.**

10. Prin sentințele civile nr. 6.678 din 17 iulie 2020, nr. 8.818 din 15 septembrie 2020 și nr. 10.289 din 8 octombrie 2020, precum și prin Încheierea din 1 octombrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 36.738/325/2019*, nr. 7.528/325/2020, nr. 1.148/325/2020 și nr. 6.733/325/2020, **Judecătoria Timișoara — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.**

11. Prin Încheierea din 9 iulie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 9.025/315/2019, **Judecătoria Târgoviște a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.**

12. Prin încheierile din 12, 8 și 21 octombrie 2020 și 7 octombrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 9.867/299/2020, nr. 11.799/299/2020, nr. 15.855/299/2020, nr. 15.860/299/2020, nr. 10.477/299/2020, nr. 13.819/299/2020, **Judecătoria Sectorului 1 București — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea**

Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.

13. Prin încheierile din 24 august 2020, 16 iunie 2020, 6 octombrie 2020, 13 octombrie 2020, 3 noiembrie 2020, 16 octombrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 10.088/299/2020, nr. 37.239/299/2019 și nr. 19.601/299/2020, nr. 20.851/299/2020, nr. 11.112/299/2020, nr. 11.838/299/2020, nr. 15.915/299/2020, nr. 16.261/299/2020, nr. 17.856/299/2020 și nr. 19.070/299/2020, **Judecătoria Sectorului 1 București — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.**

14. Prin Încheierea din 21 octombrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 23.049/299/2018, **Curtea de Apel București — Secția a V-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.**

15. Excepția a fost ridicată de Societatea de Asigurare-Reasigurare City Insurance — S.A. din București în cauze având ca obiect obligarea la plata unei sume reprezentând diferență pretenții, raportate la cuantumul despăgubirilor în dosare de daună, cu penalitățile de întârziere aferente.

16. Prin Încheierea din 6 octombrie 2020 și Decizia civilă nr. 2.244 din 15 octombrie 2020, pronunțate în dosarele nr. 13.516/94/2019 și nr. 12.391/94/2019, **Tribunalul Ilfov — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.**

17. Prin Sentința civilă nr. 7.002 din 30 septembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 21.727/94/2019, **Judecătoria Buftea — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017.**

18. Excepția a fost ridicată de Societatea Euroins România Asigurare-Reasigurare — S.A. din Ilfov în cauze având ca obiect obligarea la plata unei sume reprezentând diferență pretenții, raportate la cuantumul despăgubirilor în dosare de daună, cu penalitățile de întârziere aferente.

19. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autoarele acesteia susțin, în esență, că dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție, deoarece, fiind lipsite de previzibilitate și claritate, permit stabilirea în mod arbitrar și abuziv, de către unitatea reparatoare, a unui preț pe oră, pentru manopera efectuată, mult peste prețurile de referință din piața specifică. Astfel cum sunt redactate, fără a exista obligația legală de raportare la anumite criterii, cum ar fi, spre exemplu, prețurile de referință din piață sau prețurile recomandate de producător, dispozițiile legale criticate lasă stabilirea prețului la totala dispoziție a unității reparatoare, care poate fixa practic orice valoare a reparației. În acest mod, s-au creat premisele unui comportament abuziv din partea unităților reparatoare, care au înțeles să utilizeze prețuri pe oră de manoperă cu mult peste ceea ce se practică pe piața de profil și să utilizeze un alt preț, cu mult majorat, față de cel afișat, încalcându-se astfel și prevederile art. 67 alin. (1) și (2) din Ordonanța Guvernului nr. 99/2000 privind comercializarea produselor și serviciilor de piață.

20. Mai mult, prețul pe oră de manoperă nici nu este negociat cu cealaltă parte contractantă, persoana asigurată la societatea de asigurări, care nu are niciun interes să negocieze sau să facă opoziție la prețul solicitat de unitatea reparatoare. O altă deficiență a textului de lege criticat constă în faptul că, potrivit

acestui, unitatea reparatoare are la dispoziție posibilitatea să opteze pentru una sau alta dintre modalitățile de stabilire a valorii reparației, „folosind sisteme de evaluare specializate sau prin documente emise în condițiile legii în care unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a prețului pe ora de manoperă afișată”. Astfel, art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 prezintă o deficiență de conținut gravă, care îi conferă caracter neconstituțional, întrucât nu prevede și criteriul legal de stabilire a cuantumului orei de manoperă. Această deficiență permite unității reparatoare majorarea în mod arbitrar și abuziv a prețului de manoperă în relația contractuală directă cu persoana asigurată la societatea de asigurare, în special atunci când valoarea reparației urmează să fie achitată de către asigurător.

21. În susținerea criticilor de neconstituționalitate sunt invocate aspecte din jurisprudența Curții Constituționale și din cea a Curții Europene a Drepturilor Omului privind exigențele de calitate a legii.

22. Referitor la încălcarea dispozițiilor art. 44 din Constituție și ale art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, se arată că „bunurile” societății, obiect al încălcării, sunt reprezentate de sumele achitate în plus ca urmare a majorării în mod arbitrar și abuziv a prețului orei de manoperă de către unitățile reparatoare. Astfel, se permite unităților reparatoare, invocând principiile pieței libere, în special atunci când valoarea reparației urmează să fie achitată de asigurător, să stabilească prețuri arbitrare, excesive și abuzive, în relația contractuală directă cu persoana prejudiciată. Asigurătorul are calitatea de terț față de contractul dintre unitatea reparatoare și persoana prejudiciată, neavând niciun control asupra modului de stabilire a prețului pieselor și al manoperei.

23. Există posibilitatea ca ulterior să se cenzureze această practică, prin neplata diferențelor dintre prețurile practicate în piață și prețul solicitat, însă unitățile reparatoare se adresează instanțelor judecătorești, care, într-o proporție covârșitoare, le admit cererile și le obligă, pe lângă plata acestor diferențe, și la plata de penalități. Prin actuala redactare a dispozițiilor legale criticate, este evident că unitățile reparatoare sunt invitate la o conduită arbitrară și abuzivă, ce are drept consecință afectarea patrimoniului societății de asigurare. Contrar art. 44 alin. (2) din Constituție, sunt favorizate unitățile reparatoare și patrimoniul acestora în detrimentul societăților de asigurare al căror patrimoniu este mai puțin ocrotit de legiuitor.

24. Se mai susține că dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017, în special teza potrivit căreia la stabilirea valorii reparației unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă, încalcă art. 1 alin. (3) și art. 57 din Legea fundamentală, prin corelare cu art. 14 și 15 din Codul civil, legiuitorul având obligația constituțională să adopte legi care să nu creeze cadrul pentru comiterea unor abuzuri de drept, astfel cum este situația reglementării criticate, prin care se instituie posibilitatea pentru anumite entități (unitățile de service care efectuează reparații ale unor vehicule implicate în accidente rutiere) să stabilească în mod unilateral și absolut discreționar valoarea reparației, prin utilizarea propriei valori a orei de manoperă, care nu poate fi contestată de entitatea obligată să facă plata. Prin această reglementare este rupt echilibrul în circuitul civil, întrucât dispoziția legală criticată prevede valabilitatea unei obligații sub condiție pur potestativă, ce depinde exclusiv de voința unei persoane.

25. Se apreciază, totodată, că reglementarea criticată contravine și art. 16 alin. (1) din Constituție, în condițiile în care prin aceasta se creează în mod evident o discriminare între cele două părți ale raportului juridic, unitatea reparatoare putând să își folosească propria valoare a orei de manoperă, fără ca asigurătorul să o poată contesta, indiferent de cuantumul acesteia, și fără ca această valoare să poată fi negociată sau să fie raportată la un criteriu obiectiv și independent de voința părții.

26. De asemenea, se susține că reglementarea criticată din Legea nr. 132/2017 este neconstituțională, întrucât lasă loc arbitrarului și oferă posibilitatea comiterii unor abuzuri.

27. **Tribunalul București — Secția a VI-a civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât dispozițiile legale criticate nu sunt lipsite de claritate și previzibilitate, iar dreptul de proprietate privată al asigurătorului RCA este pe deplin respectat, riscurile acoperite de asigurarea RCA și limita maximă de răspundere a asigurătorului RCA fiind stabilite prin lege. Ceea ce o nemulțumește pe autoarea excepției este modalitatea în care textul criticat este interpretat în practica judiciară, respectiv faptul că unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă, fără ca aceasta să fie reglementată legal. În opinia instanței, prin impunerea unui criteriu legal de stabilire a cuantumului orei de manoperă s-ar putea aduce atingere principiului libertății economice, consacrat de art. 45 din Constituție. În ceea ce privește invocarea art. 44 din Constituție, în jurisprudența Curții Constituționale s-a arătat că „executarea oricărei obligații de a da determină în mod direct diminuarea patrimoniului celui obligat să dea. În toate cazurile în care o asemenea obligație se execută, chiar și în mod silit, pe baza unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, prevăzută cu formulă executorie, atingerea adusă dreptului de proprietate, prin diminuarea patrimoniului datornicului, se înscrie în limitele prevederilor constituționale” (Decizia nr. 29 din 25 ianuarie 2005). De asemenea, în dosarele nr. 1.942D/2020 și nr. 1.943D/2020, instanța apreciază că dispozițiile de lege criticate sunt contrare art. 1 alin. (5) și art. 44 din Constituție, întrucât obligă asigurătorul să achite despăgubiri care pot depăși prejudiciul efectiv suferit de către terțul prejudiciat, fiind încălcat dreptul de proprietate al societății de asigurări.

28. **Tribunalul Timiș — Secția a II-a civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Dispozițiile criticate nu pot fi apreciate ca fiind lipsite de claritate și previzibilitate, întrucât permit stabilirea în mod neechivoc a cuantumului despăgubirii datorate înainte de efectuarea reparației autovehiculului, respectiv prin utilizarea contravalorii orei de manoperă practicate de unitatea reparatoare. Chiar dacă prețurile folosite de unitățile reparatoare nu sunt aceleași, uneori constatându-se diferențe semnificative, această împrejurare nu afectează cerințele de previzibilitate și claritate ale legii, societățile de asigurare având posibilitatea ca, pe baza acestor norme, să își modeleze conduita astfel încât să fie respectate drepturile și interesele persoanelor ale căror autoturisme au fost avariate într-un accident rutier. Nici încălcarea art. 44 alin. (2) teza întâi din Constituție sau a art. 1 din Protocolul adițional la Convenție nu poate fi reținută, întrucât readucerea autovehiculului avariat la starea inițială presupune introducerea acestuia la o unitate reparatoare care în mod firesc va folosi propria valoare a orei de manoperă, neexistând nicio rațiune pentru care unitatea să fie obligată să accepte tarife mai mici sau plafonate. În condițiile în care societatea de asigurare trebuie să repare integral prejudiciul produs, plata acestor

sume nu poate fi apreciată ca fiind o încălcare a dreptului de proprietate al asigurătorului.

29. Judecătoria Timișoara — Secția I civilă apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, autoarea criticând, în esență, opțiunea legiuitorului de a conferi o marjă de acțiune unităților reparatoare care își pot utiliza propria valoare a orei de manoperă, susțineri ce nu se subsumează unor veritabile critici de neconstituționalitate din perspectiva caracterului clar și previzibil al legii. Totodată, împrejurarea că unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată corespunde principiului libertății economice, prezumtivii beneficiari ai serviciilor auto fiind liberi, în măsura în care consideră că valoarea manoperei este disproporționată, să aleagă un alt cocontractant. În acest fel, nu se aduce atingere nici drepturilor asigurătorului, care nu are o răspundere directă, ci una derivată, grefată pe contractul de asigurare. Nu se poate impune unităților reparatoare auto o altă valoare a orei de manoperă, întrucât astfel s-ar aduce atingere principiului liberei circulații a serviciilor și principiului garantării proprietății. De altfel, prin încheierea contractului de asigurare — contract esențialmente aleatoriu — asigurătorul dobândește șansa unui câștig, fiind expus totodată la riscul unei pierderi, împrejurări ce depind de un eveniment viitor și incert, în timp ce obligația de plată a primei de asigurare este totdeauna certă în ceea ce îl privește pe asigurat, astfel că, în mod normal, asigurătorul trebuie să suporte consecințele producerii riscului asigurat. De asemenea, în dosarele nr. 1.556D/2020, nr. 1.576D/2020, nr. 1.577D/2020, nr. 1.578D/2020, nr. 1.583D/2020, instanța, contrar dispozițiilor art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, nu și-a exprimat opinia asupra excepției de neconstituționalitate. Totodată, în dosarele nr. 2.141D/2020 și nr. 2.330D/2020, instanța apreciază că dispozițiile de lege criticate sunt neconstituționale, deoarece nu prevăd și un criteriu legal de stabilire a cuantumului orei de manoperă. Astfel, lipsa de previzibilitate a normei legale supuse controlului de constituționalitate permite stabilirea de către unitățile reparatoare a unui preț pe ora de manoperă peste prețurile de referință din piață.

30. Judecătoria Timișoara — Secția a II-a civilă apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, autoarea criticând, în esență, opțiunea legiuitorului de a conferi o marjă de acțiune unităților reparatoare care își pot utiliza propria valoare a orei de manoperă, susțineri ce nu se subsumează unor veritabile critici de neconstituționalitate din perspectiva caracterului clar și previzibil al legii. Totodată, împrejurarea că unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată corespunde principiului libertății economice, prezumtivii beneficiari ai serviciilor auto fiind liberi, în măsura în care consideră că valoarea manoperei este disproporționată, să aleagă un alt cocontractant. În acest fel, nu se aduce atingere nici drepturilor asigurătorului, care nu are o răspundere directă, ci una derivată, grefată pe contractul de asigurare. Nu se poate impune unităților reparatoare auto o altă valoare a orei de manoperă, întrucât astfel s-ar aduce atingere principiului liberei circulații a serviciilor și principiului garantării proprietății. De altfel, prin încheierea contractului de asigurare — contract esențialmente aleatoriu — asigurătorul dobândește șansa unui câștig, fiind expus totodată la riscul unei pierderi, împrejurări ce depind de un eveniment viitor și incert, în timp ce obligația de plată a primei de asigurare este totdeauna certă în ceea ce îl privește pe asigurat, astfel că, în mod normal,

asigurătorul trebuie să suporte consecințele producerii riscului asigurat.

31. Tribunalul Ilfov — Secția civilă apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, având în vedere că aspectele ce formează obiectul reglementării criticate nu evocă nicio inegalitate între persoane și nici chestiunea exercitării cu rea-credință a drepturilor recunoscute de lege. În contextul economiei de piață și al libertății pe piața concurențială economică, stabilirea unei valori a orei de manoperă nu poate semnifica o încălcare a drepturilor celorlalte persoane.

32. Judecătoria Târgoviște apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, întrucât o lege îndeplinește condițiile calitative impuse atât de Constituție, cât și de Convenție, numai dacă norma este enunțată cu suficientă precizie pentru a permite cetățeanului să își adapteze conduita în funcție de aceasta, astfel încât, apelând la nevoie la consiliere de specialitate în materie, el să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă și să își corecteze conduita. Așadar, exigența previzibilității legii privește modul de receptare a conținutului actelor normative de corpul social, în sensul de înțelegere a acestuia, norma juridică trebuind să fie clară, inteligibilă, întrucât cei cărora li se adresează nu trebuie doar să fie informați în avans asupra consecințelor actelor și faptelor lor, ci trebuie să le și înțeleagă. Or, textul legal contestat nu este previzibil.

33. Judecătoria Buftea — Secția civilă apreciază că excepția nu este întemeiată, întrucât, conform principiului libertății economice, unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată, iar prezumtivii beneficiari ai serviciilor auto sunt liberi, în măsura în care consideră că valoarea manoperei este disproporționată, să aleagă un alt cocontractant. În acest fel nu se aduce atingere nici drepturilor asigurătorului care nu are o răspundere directă, ci una care derivă din contractul de asigurare. Nu se poate impune unităților reparatoare auto o altă valoare a orei de manoperă, deoarece s-ar aduce atingere principiului liberei circulații a serviciilor.

34. Judecătoria Sectorului 1 București — Secția a II-a civilă apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată nu este întemeiată, întrucât dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 apar ca fiind clare și în conformitate cu cerințele de previzibilitate și nu constituie o încălcare a dreptului de proprietate al societății de asigurare, libertatea unităților reparatoare de a utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată, oferită de către legiuitor prin edictarea acestei norme, urmărind scopul legitim de a proteja principiul libertății economice.

35. Judecătoria Sectorului 1 București — Secția I civilă apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, autoarea criticând, în esență, opțiunea legiuitorului de a conferi o marjă de acțiune unităților reparatoare care își pot utiliza propria valoare a orei de manoperă, susțineri ce nu se subsumează unor veritabile critici de neconstituționalitate din perspectiva caracterului clar și previzibil al legii. Totodată, împrejurarea că unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată corespunde principiului libertății economice, prezumtivii beneficiari ai serviciilor auto fiind liberi, în măsura în care consideră că valoarea manoperei este disproporționată, să aleagă un alt cocontractant. În acest fel, nu se aduce atingere nici drepturilor asigurătorului, care nu are o răspundere directă,

ci una derivată, grefată pe contractul de asigurare. Nu se poate impune unităților reparatoare auto o altă valoare a orei de manoperă, întrucât astfel s-ar aduce atingere principiului liberei circulații a serviciilor și principiului garantării proprietății. De altfel, prin încheierea contractului de asigurare — contract esențialmente aleatoriu — asigurătorul dobândește șansa unui câștig, fiind expus totodată la riscul unei pierderi, împrejurări ce depind de un eveniment viitor și incert, în timp ce obligația de plată a primei de asigurare este totdeauna certă în ceea ce îl privește pe asigurat, astfel că, în mod normal, asigurătorul trebuie să suporte consecințele producerii riscului asigurat. De asemenea, în dosarele nr. 1.970D/2020, nr. 1.971D/2020 și nr. 1.972D/2020, contrar dispozițiilor art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, instanța nu și-a exprimat opinia asupra excepției de neconstituționalitate.

36. Curtea de Apel București — Secția a V-a civilă apreciază că excepția de neconstituționalitate invocată este neîntemeiată.

37. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

38. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

39. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

40. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 12 iunie 2017, potrivit căreia „*Valoarea reparației se stabilește folosind sistemele de evaluare specializate sau prin documente emise în condițiile legii în care unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată*”.

41. Autoarele excepției apreciază că prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (3) și (5) privind statul român, art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi, art. 44 privind dreptul de proprietate privată, art. 45 privind libertatea economică și art. 57 privind exercitarea drepturilor și libertăților constituționale cu bună-credință. De asemenea, sunt invocate dispozițiile art. 1 din primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind dreptul la respectarea bunurilor.

42. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 au mai fost supuse controlului de constituționalitate exercitat prin

prisma unor critici similare, iar prin Decizia nr. 583 din 23 noiembrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 102 din 6 februarie 2023, și deciziile nr. 5 din 31 ianuarie 2023, nr. 65 din 28 februarie 2023, nr. 119 din 16 martie 2023*) și Decizia nr. 321 din 30 mai 2023**), nepublicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, până la data pronunțării prezentei decizii, instanța de contencios constituțional a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate.

43. Cu privire la critica de neconstituționalitate formulată din perspectiva încălcării dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta referitoare la calitatea normei juridice, Curtea a observat că se critică opțiunea legiuitorului de a conferi o marjă de acțiune unităților reparatoare, care își pot utiliza propria valoare a orei de manoperă, critici ce nu se subsumează însă unor veritabile critici de neconstituționalitate. Împrejurarea că unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată corespunde principiului libertății economice și principiului liberei circulații a serviciilor, prezumtivii beneficiari ai serviciilor auto fiind liberi să aleagă un alt cocontractant, în măsura în care consideră că valoarea manoperei este disproporționată. În acest sens sunt, de altfel, prevederile art. 19 alin. (5) lit. k) și alin. (12) din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 20/2017 privind asigurările auto din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 624 din 1 august 2017, precum și cele ale art. 6 alin. (8) și (9) din Legea nr. 132/2017, care conferă persoanei prejudiciate dreptul ca, în cazul producerii unui prejudiciu, să se poată adresa pentru efectuarea reparației oricărei unități reparatoare auto, fără nicio restricție sau constrângere din partea asigurătorului RCA sau a unității reparatoare auto, care ar putea să îi influențeze opțiunea.

44. Referitor la critica privind posibilitatea unității reparatoare de a opta pentru una sau alta dintre modalitățile de stabilire a valorii reparației, Curtea a apreciat că textul de lege criticat este redactat într-o manieră clară, lipsită de orice echivoc, de natură să satisfacă criteriile de claritate, precizie și previzibilitate pe care normele juridice trebuie să le îndeplinească, evidențiind explicit cele două modalități de cuantificare a despăgubirilor datorate de asigurător, și anume prin folosirea sistemelor de evaluare specializate (precum Audatex, Autovista, DAT, GT Motive) și prin documente emise în condițiile legii în care unitatea reparatoare își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată. În acest context, Curtea a arătat că, potrivit art. 2 alin. (1) lit. h) din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 20/2017, sistemele de evaluare specializate reprezintă o aplicație informatică ce se bazează pe un ansamblu de date, metode și algoritmi de calcul care este utilizat ca suport în stabilirea costurilor de reparație a vehiculelor și bunurilor avariate, precum și/sau la stabilirea valorii de piață a acestora la data evenimentului.

45. Curtea a menționat că art. 23 alin. (1) din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 20/2017 prevede că, la stabilirea ofertei de despăgubire după identificarea vehiculelor și evidențierea complexității structurii de echipare, a dotărilor de serie și opționale, se iau în considerare o serie de factori, și anume: a) pentru evaluarea costurilor de readucere a vehiculului la starea anterioară producerii evenimentului: piese și materiale noi care pot fi utilizate legal în procesele de reparație în România și statele membre; manopera aferentă reparației și cea

*) Decizia Curții Constituționale nr. 119 din 16 martie 2023 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 656 din 17 iulie 2023.

**) Decizia Curții Constituționale nr. 321 din 30 mai 2023 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 717 din 3 august 2023.

aferentă operațiilor necesare din punct de vedere tehnic și tehnologic, conform tehnologiei producătorului; b) pentru evaluarea valorii de vânzare de piață: factori specifici de corecție; existența unor avarii preexistente; istoricul de exploatare a vehiculului, precum utilizarea în regim de școală de șoferi, taxi, închiriere și altele.

46. Așadar, cuantificarea despăgubirilor se face pe baza prețurilor de referință pe piață, la stabilirea lor folosindu-se sisteme de evaluare specializate, acestea reprezentând un punct de pornire, de evaluare estimativă a daunelor, luându-se în calcul piese și materiale noi care pot fi utilizate legal în procesele de reparație, la care se adaugă manopera aferentă reparației și operațiilor necesare, din punct de vedere tehnic și tehnologic, conform tehnologiei producătorului. De asemenea, potrivit art. 24 alin. (6) și (9) din norma precitată, dacă pentru anumite părți componente sau piese ale vehiculului lipsesc prețurile de piață practicate pe piața din România, valoarea acestora se stabilește pe baza prețurilor de piață din alte state membre, dovedite prin orice mijloc de probă. La evaluarea vehiculului se au în vedere starea tehnică, de întreținere și eventualele modificări ale structurii de echipare a acestuia survenite între data comercializării și data producerii evenimentului, certificate de către specialistul în constatarea daunelor.

47. Astfel, Curtea a reținut că, tocmai pentru a preîntâmpina situații în care evaluarea estimativă poate fi diferită în funcție de utilizatorul sistemului de evaluare specializat, legiuitorul a instituit obligația asigurătorului de a formula oferta de despăgubire luând în calcul toate elementele necesare aducerii autovehiculului la starea anterioară evenimentului rutier și posibilitatea persoanei prejudiciate de a alege în mod liber o unitate reparatoare auto în vederea efectuării reparației, urmând ca în cazul în care există diferențe de costuri, indiferent de modalitatea de stabilire a valorii reparației, acestea să fie reglate după depunerea documentelor de reparație din care să rezulte costurile certe. Or, procedând într-o atare manieră, Curtea a apreciat că nu se aduce atingere drepturilor asigurătorului RCA, răspunderea de care este ținut acesta fiind una limitată de contractul de asigurare și de lege.

48. Prin urmare, din perspectiva conținutului său normativ, reglementarea legală criticată este clară, sub aspectul caracterului neechivoc al obiectului său, precisă, sub aspectul soluției legislative alese și al limbajului folosit, și previzibilă, sub aspectul scopului și al consecințelor pe care le antrenează. Prin urmare, Curtea nu a constatat încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție.

49. Pentru considerentele mai sus arătate, Curtea a constatat că nu poate fi primită nici critica referitoare la încălcarea dispozițiilor art. 44 din Constituție coroborate cu cele ale art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, dedusă, în opinia autoarelor excepției, din împrejurarea că sunt favorizate unitățile reparatoare, care, invocând principiile pieței libere, stabilesc prețuri arbitrare în detrimentul societăților de asigurare, al căror patrimoniu este mai puțin ocrotit de legiuitor.

50. În acest context, Curtea a reținut că prin încheierea contractului de asigurare, care este esențialmente aleatoriu, asigurătorul dobândește șansa unui câștig, fiind expus, totodată, și la riscul unei pierderi, iar existența și întinderea acestuia depind de hazard, adică de un eveniment viitor și incert. Riscul, adică șansa de câștig sau posibilitatea de pierdere, este un atribut esențial al economiei de piață liberă, funcțională, atribut care justifică libera concurență. Totodată, nimic nu împiedică

antrenarea răspunderii civile delictuale a asiguratului, persoana vinovată, în temeiul principiului reparației integrale a prejudiciului, pentru diferența de despăgubire nesuportată de asigurător. Eventualele disfuncționalități apărute în practică referitoare la modalitatea în care unitățile reparatoare auto înțeleg să aplice art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017, cu ocazia desfășurării activităților specifice acestora, nu pot fi însă convertite în vicii de neconstituționalitate de natură să antreneze controlul de constituționalitate exercitat de către instanța de contencios constituțional.

51. Curtea a observat, de altfel, că prin Legea nr. 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și armonizarea reglementărilor cu legislația europeană privind protecția consumatorilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 899 din 28 decembrie 2007, legiuitorul a avut drept scop o mai bună funcționare a pieței și asigurarea unui nivel înalt de protecție a consumatorilor, stabilind posibilitatea sesizării Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor în vederea dispunerii de măsuri pentru stoparea și combaterea practicilor comerciale incorecte [a se vedea art. 10 alin. (1) și (2) și art. 12 alin. (1) din Legea nr. 363/2007].

52. În ceea ce privește critica referitoare la pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Constituție, Curtea a observat că aceasta este dedusă din împrejurarea că prin reglementarea criticată se creează o discriminare între cele două părți ale raportului juridic, întrucât unitatea reparatoare își poate folosi propria valoare a orei de manoperă, fără ca asigurătorul să o poată contesta, indiferent de quantumul acesteia. Or, din această perspectivă, în jurisprudența sa constantă, Curtea a statuat că egalitatea în fața legii și a autorităților publice, consacrată cu titlu de principiu de art. 16 alin. (1) din Constituție, își găsește aplicare doar atunci când părțile se găsesc în situații identice sau egale, care impun și justifică același tratament juridic și deci instituirea aceluiași regim juridic. *Per a contrario*, când acestea se află în situații diferite, regimul juridic aplicabil fiecăreia nu poate fi decât diferit, soluție legislativă care nu contravine, ci, dimpotrivă, decurge logic din chiar principiul enunțat.

53. Or, din analiza cadrului legislativ în vigoare din domeniul asigurărilor obligatorii RCA, respectiv a Legii nr. 132/2017 și a Normei Autorității de Supraveghere Financiară nr. 20/2017, Curtea a observat că asigurătorul RCA nu are aceleași atribuții precum cele care incumbă în sarcina unităților reparatoare auto, astfel încât, din perspectiva activităților desfășurate, nu se poate reține existența unei situații similare, care să antreneze incidența art. 16 din Constituție. Asigurătorul RCA are obligația de a despăgubi partea prejudiciată în urma accidentului produs prin intermediul vehiculului asigurat, potrivit pretențiilor formulate în cererea de despăgubire, dovedite prin orice mijloc de probă, fără a se depăși limitele de răspundere prevăzute în contractul RCA, în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132/2017, și în condițiile în care evenimentul asigurat s-a produs în perioada de valabilitate a contractului RCA. Totodată, astfel cum rezultă din art. 19 alin. (12) și (13) din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 20/2017, soluțiile tehnice finale de remediere a avariilor se stabilesc de către unitatea reparatoare, în acord cu documentația tehnică din manualul de reparație al producătorului auto, și sunt acceptate de către persoana prejudiciată. Părțile pot agreea constatarea avariilor și întocmirea procesului-verbal de constatare prin transmiterea de informații și documente prin mijloace electronice de comunicare.

54. Cu privire la susținerile potrivit cărora unitatea reparatoare poate să își folosească propria valoare a orei de manoperă, fără ca asigurătorul să o poată contesta, indiferent de cuantumul acesteia, Curtea a subliniat că, așa cum prevede art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017, valoarea reparației se stabilește folosind sistemele de evaluare specializate sau prin documente emise în condițiile legii în care unitatea reparatoare auto își poate utiliza propria valoare a orei de manoperă afișată. Întrucât legislația nu stabilește dacă un mod de evaluare primează în defavoarea celuilalt, în cazul în care părțile nu pot conveni în mod amiabil asupra modului de calcul al sumei cuvenite drept despăgubire, litigiul poate fi soluționat fie prin mecanisme alternative de soluționare [de exemplu, Entitatea de Soluționare Alternativă a Litigiilor în Domeniul Financiar Nonbancar (SAL-Fin)], fie pe baza hotărârii definitive a instanței, potrivit art. 23 alin. (5) din Legea nr. 132/2017. În cazurile în care despăgubirile se stabilesc prin soluționarea alternativă a litigiilor sau prin hotărâre judecătorească, asigurătorul RCA acordă despăgubiri în baza acordului rezultat în urma soluționării

alternative a litigiului sau în baza hotărârii judecătorești rămase definitivă [art. 23 alin. (6) din Legea nr. 132/2017].

55. Curtea a mai reținut că în situația constatării unor eventuale neregularități/abuzuri din partea unităților reparatoare auto (cu privire la stabilirea valorii proprii a orei de manoperă), Curtea a apreciat că acestea pot fi sancționate prin mecanisme instituite la nivel legal, preponderent de natură jurisdicțională, dar și prin sesizarea instituțiilor cu atribuții în acest domeniu (spre exemplu, Consiliul Concurenței sau Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor), care pot interveni pentru remedierea neregularităților/abuzurilor constatate.

56. Referitor la critica privind încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (3) coroborate cu cele ale art. 57, Curtea a constatat că acestea nu sunt incidente în cauză.

57. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine modificarea jurisprudenței mai sus invocate, atât soluția, cât și considerentele deciziilor mai sus invocate sunt valabile și în prezenta cauză.

58. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea de Asigurare-Reasigurare City Insurance — S.A. din București în dosarele nr. 456/299/2019, nr. 11.768/299/2019, nr. 18.957/299/2019, nr. 15.754/299/2019, nr. 8.691/299/2019 și nr. 32.090/299/2018 ale Tribunalului București — Secția a VI-a civilă, în dosarele nr. 26.471/325/2019, nr. 35.381/325/2019, nr. 24.518/325/2019*, nr. 27.173/325/2019, nr. 25.333/325/2019, nr. 20.378/325/2019, nr. 21.849/325/2019, nr. 25.630/325/2019, nr. 5.255/325/2019, nr. 33.205/325/2019, nr. 16.393/325/2019, nr. 16.987/325/2019, nr. 21.834/325/2019, nr. 23.399/325/2019, nr. 23.893/325/2019, nr. 26.463/325/2019, nr. 1.584/325/2019, nr. 19.851/325/2019, nr. 21.824/325/2019, nr. 23.392/325/2019, nr. 23.656/325/2019, nr. 21.364/325/2019*, nr. 23.897/325/2019, nr. 19.859/325/2018, nr. 11.466/325/2019, nr. 23.664/325/2019, nr. 33.207/325/2019, nr. 25.636/325/2019, nr. 25.634/325/2019 și nr. 27.301/325/2019 ale Tribunalului Timiș — Secția a II-a civilă, în dosarele nr. 5.917/325/2020, nr. 23.660/325/2019, nr. 25.342/325/2019, nr. 4.627/325/2020, nr. 30.550/325/2019, nr. 806/325/2020, nr. 5.784/325/2020, nr. 6.118/325/2020, nr. 10.228/325/2020, nr. 5.915/325/2020, nr. 30.877/325/2019 și nr. 30.881/325/2019 ale Judecătoriei Timișoara — Secția I civilă, în dosarele nr. 36.738/325/2019*, nr. 7.528/325/2020, nr. 1.148/325/2020 și nr. 6.733/325/2020 ale Judecătoriei Timișoara — Secția a II-a civilă, în Dosarul nr. 9.025/315/2019 al Judecătoriei Târgoviște, în dosarele nr. 9.867/299/2020, nr. 11.799/299/2020, nr. 15.855/299/2020, nr. 15.860/299/2020, nr. 10.477/299/2020 și nr. 13.819/299/2020 ale Judecătoriei Sectorului 1 București — Secția a II-a civilă, în dosarele nr. 10.088/299/2020, nr. 37.239/299/2019, nr. 19.601/299/2020, nr. 20.851/299/2020, nr. 11.112/299/2020, nr. 11.838/299/2020, nr. 15.915/299/2020, nr. 16.261/299/2020, nr. 17.856/299/2020 și nr. 19.070/299/2020 ale Judecătoriei Sectorului 1 București — Secția I civilă și în Dosarul nr. 23.049/299/2018 al Curții de Apel București — Secția a V-a civilă, precum și de Societatea Euroins România Asigurare-Reasigurare — S.A. din Ilfov în dosarele nr. 13.516/94/2019 și nr. 12.391/94/2019 ale Tribunalului Ilfov — Secția civilă și în Dosarul nr. 21.727/94/2019 al Judecătoriei Buftea — Secția civilă și constată că dispozițiile art. 14 alin. (3) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a VI-a civilă, Tribunalului Timiș — Secția a II-a civilă, Judecătoria Timișoara — Secția I civilă, Judecătoria Timișoara — Secția a II-a civilă, Tribunalului Ilfov — Secția civilă, Judecătoria Târgoviște, Judecătoria Buftea — Secția civilă, Judecătoria Sectorului 1 București — Secția a II-a civilă, Judecătoria Sectorului 1 București — Secția I civilă și Curții de Apel București — Secția a V-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 27 iunie 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Bianca Drăghici

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI**GUVERNUL ROMÂNIEI****PRIM-MINISTRUL****DECIZIE**

**privind desemnarea domnului Alexandru-Mihai Ghigiu,
șef al Cancelariei Prim-Ministrului, cu rang de ministru,
în calitate de coordonator național
în domeniul proprietății intelectuale**

În temeiul art. 29 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Alexandru-Mihai Ghigiu, șef al Cancelariei Prim-Ministrului, cu rang de ministru, este desemnat în calitate de coordonator național în domeniul proprietății intelectuale.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACU Contrasemnează:

Secretarul general al Guvernului,

Mircea Abrudean

București, 29 august 2023.

Nr. 361.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE**

**privind numirea domnului Marius Andrei Niță
în funcția de comisar general adjunct,
cu rang de subsecretar de stat, al Gărzii Naționale de Mediu**

Având în vedere propunerea ministrului mediului, apelor și pădurilor formulată prin Adresa nr. 51.000/MF din data de 17 august 2023, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/6.367 în data de 18 august 2023 și la Secretariatul General al Guvernului cu nr. 20/31.060/MA în data de 29 august 2023,

în temeiul art. 29 și al art. 31 lit. e) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și al art. 9 alin. (2) din Hotărârea Guvernului nr. 1.005/2012 privind organizarea și funcționarea Gărzii Naționale de Mediu, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Marius Andrei Niță se numește în funcția de comisar general adjunct, cu rang de subsecretar de stat, al Gărzii Naționale de Mediu.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACU Contrasemnează:

Secretarul general al Guvernului,

Mircea Abrudean

București, 29 august 2023.

Nr. 362.

GUVERNUL ROMÂNIEI

PRIM-MINISTRUL

DECIZIE

privind constatarea încetării de drept a raportului de serviciu al domnului Cezar-Manole Armeanu, inspector guvernamental în cadrul Secretariatului General al Guvernului

În temeiul art. 29, art. 397, art. 516 lit. a), art. 517 alin. (1) lit. d) și alin. (3), art. 524 alin. (1) și al art. 533 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — (1) Se constată încetarea de drept a raportului de serviciu al domnului Cezar-Manole Armeanu, inspector guvernamental în cadrul Secretariatului General al Guvernului, ca urmare a îndeplinirii cumulative a condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare, la data de 27 august 2023.

(2) Domnul Cezar-Manole Armeanu predă lucrările și bunurile care i-au fost încredințate în vederea exercitării atribuțiilor de serviciu în termen de 3 zile de la data intrării în vigoare a prezentei decizii.

(3) Prezenta decizie poate fi contestată la instanța competentă în conformitate cu prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:

Secretarul general al Guvernului,

Mircea Abrudean

București, 29 august 2023.

Nr. 363.

**ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE
ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE**

MINISTERUL CULTURII

ORDIN

**privind declasarea parțială a corpurilor C2, C3, C4, C6, C7 ale monumentului istoric
având codul LMI DB-II-m-A-17249 cu denumirea Casa Nicolae Brătescu, Calea Domnească nr. 210,
municipiul Târgoviște, județul Dâmbovița**

Având în vedere Referatul înregistrat la cabinetul ministrului cu nr. 3.920 din 13.06.2023, DPC nr. 8.104 (2021) din 18 mai 2023, pentru aprobarea proiectului Ordinului ministrului culturii privind declasarea parțială a monumentului istoric având codul LMI DB-II-m-A-17249 cu denumirea Casa Nicolae Brătescu, Calea Domnească nr. 210, municipiul Târgoviște, județul Dâmbovița, a corpurilor C2, C3, C4, C6, C7,

în conformitate cu dispozițiile art. 13 alin. (1) pct. 2 lit. a) și ale art. 33 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 21 alin. (1) și (2) din Normele metodologice de clasare și inventariere a monumentelor istorice, aprobate prin Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2.260/2008, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 11 alin. (1) și (4) din Hotărârea Guvernului nr. 90/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul culturii emite următorul ordin:

Art. 1. — (1) Se declasează din lista monumentelor istorice corpurile C2, C3, C4, C6, C7 ale monumentului istoric având codul LMI DB-II-m-A-17249 cu denumirea Casa Nicolae Brătescu, situat în Calea Domnească nr. 210, municipiul Târgoviște.

(2) Se menține ca monument istoric imobilul clasat corpul C1 cu denumirea Casa Nicolae Brătescu, situat în Calea Domnească nr. 210, municipiul Târgoviște, având codul LMI DB-II-m-A-17249.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul culturii,
Lucian Romașcanu

București, 13 iunie 2023.

Nr. 3.108.

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2023 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	2.760	760	275
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	3.280		300
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	4.920		440
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	940		100
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	3.760		340
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	3.500		320
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	1.200		110

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2023 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	65	160	400	960	2.110	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	115	290	730	1.750	3.850	1.150	2.880	7.200	17.280	38.020

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	75	190	480	1.150	2.530	750	1.880	4.700	11.280	24.820
ExpertMO	140	350	880	2.110	4.640	1.400	3.500	8.750	21.000	46.200

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	100 lei/an
--	------------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

* Tarifele anuale se aplică pentru comenzile online efectuate până la 31 ianuarie 2023.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

